

Sinds kort kan je op de website van de VMM je eigen drinkwaterfactuur uitpluizen en een kijkje nemen in het rioleringsbeleid van je gemeente. “Zo weet je tenminste waarvoor je betaalt”, zegt Lutgarde Fleurinck. “En dat is mooi meegenomen, want de gemiddelde drinkwaterfactuur is fors gestegen.”

Weet wat je betaalt

Dat de drinkwaterfactuur de hoogte is ingegaan, ondervond iedereen. Het blijkt ook uit de cijfers die de VMM verzamelde bij de drinkwatermaatschappijen. Is leidingwater dan zoveel duurder geworden? Eigenlijk niet. Het zijn vooral de saneringsbijdragen die de ‘eengemaakte waterfactuur’ de hoogte injagen: de som van bovengemeentelijke en gemeentelijke bijdragen.

Let wel: de bovengemeentelijke bijdrage om de waterzuiveringsinstallaties te kunnen bekostigen, betaalde je vroeger via de afvalwaterheffing aan de VMM. En heel wat gemeentebesturen verstuurden daarbovenop een rioleringsstaks. Aangezien alles nu op één factuur staat, krijg je een beter zicht op de reële kostprijs van water en lijkt drinkwater alleen maar veel duurder geworden.

ZAVENTEM IS HET DUURST

Om de consumenten te informeren, ontwikkelde de

© Jan Caudron

*Lutgarde Fleurinck:
‘Op korte termijn moeten we kunnen bepalen of de gemeenten niet te veel doorrekenen aan hun burgers.’*

VMM een informatieinstrument dat je gratis kan raadplegen op de website.

Lutgarde Fleurinck: “Je kan twee dingen doen. Ten eerste je eigen waterfactuur ontcijferen. Hoeveel abonnementsgeld betaal ik? Hoeveel bedraagt de bijdrage voor zuivering en afvoer? Wat is de kostprijs van levering en productie?”

Je kan ook uitrekenen hoeveel euro je bespaart als je minder water verbruikt. Ten tweede vertellen kleurrijke kaartjes en tabellen hoe het rioolbeheer in elke

© Comstock

gemeente is georganiseerd. Wat is de gemiddelde drinkwaterprijs? Welke contracten heeft de gemeente afgesloten, en met wie? En hoe zit het nu met de gemeentelijke bijdrage?”

Hiermee ontsluit de VMM de informatie die ze de afgelopen jaren verzamelde. Opvallend is bijvoorbeeld dat de drinkwaterprijs in Vlaanderen sterk varieert. Die was in de maand mei van dit jaar met 1,8 euro per kubieke meter het laagst in Baarle-Hertog en met 3,4 euro het hoogst in Zaventem.

IEDEREEN DRAAGT STEENTJE BIJ

Sinds de reorganisatie van de watersector in 2005 is de VMM economisch toezicht houder op de waterzuivering. Wat wil dat precies zeggen? Lutgarde Fleurinck: "Wij hebben twee officiële opdrachten. We houden toezicht op de uitbouw en het beheer van de waterzuiveringsinfrastructuur. En we houden toezicht op de kosten die de drinkwatermaatschappijen hiervoor doorrekenen aan de verbruiker."

Inzake de waterzuivering schrijft de kader Richtlijn Water voor dat tegen 2015 alle

goed georganiseerd", aldus Hilde Soetaert. "De VMM plant en controleert, terwijl Aquafin instaat voor de uitbouw en het beheer van de infrastructuur."

De beheersovereenkomst die de Vlaamse overheid sinds 1991 heeft met Aquafin bevat de afspraken rond ecologisch en economisch toezicht. "Onze taak is kijken of de investeringen kostenefficiënt en binnen de afgesproken tijdsspanne gebeuren. Wij houden ook toezicht op het budget van Aquafin en controleren of de gevraagde budgetten werden gebruikt

WEGENWERKEN

De gemeenten zijn dan weer verantwoordelijk voor de gewone riolen en kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. Zij kunnen bij de VMM terecht voor advies en subsidies. Hilde Soetaert: "Vlaanderen vergoedt 75% van de rioleringskosten als het gaat om een gescheiden rioleringsstelsel en 100% als het hemelwater over de hele lijn wordt afgekoppeld." Als de werken volledig worden terugbetaald, waarom springt dan niet elke gemeente op de kar? "Omdat het budget beperkt is. Onze collega's van eco-

wateren in een goede ecologische toestand moeten verkeren. Daarvoor moet iedereen zijn steentje bijdragen, van het Vlaams Gewest over de gemeenten tot de burgers. Het Vlaamse Gewest is verantwoordelijk voor de bovengemeentelijke infrastructuur: de prioritaire rioleringen, collectoren en zuiveringsinstallaties. "Op dit bovengemeentelijk niveau is het toezicht op de saneringsinfrastructuur zeer

voor de beoogde projecten. Op basis van ons advies bij het jaarverslag van Aquafin beslist de Vlaamse Regering of Aquafin de gemaakte kosten volledig terugbetaald krijgt van de drinkwatermaatschappijen. In de toekomst willen we een indicatoren- en normeringskader ontwikkelen dat precieze krijtlijnen vastlegt om de uitbouw en het beheer van de saneringsinfrastructuur te beoordelen."

logisch toezicht bepalen welke projecten prioritair zijn en subsidies krijgen. Bovendien betalen wij de rioleringswerken wel tot 100% terug, maar ook de straat en het fietspad openbreken kost geld. En dat is er vaak niet. Of plots zijn andere projecten voor de gemeente dringender." Het economisch toezicht op de gemeentelijke infrastructuur is dan ook niet van de poes. Lutgarde Fleurinck: "Op boven-

Gratis waterlevering

Elke Vlaming krijgt 15 kubieke meter water gratis geleverd, wat Vlaanderen uniek maakt in de wereld. Nergens anders wordt water gratis geleverd. Sinds 2008 zijn ook ongeveer 180.000 Vlaamse gezinnen automatisch vrijgesteld van de bovengemeentelijke bijdrage: bejaarden met een klein pensioen, mensen met een leefloon en personen met een handicap die leven van een integratietegemoetkoming.

Ook mensen die verplicht zijn tegen 2015 hun eigen water te zuiveren met een IBA, moeten geen bovengemeentelijke bijdrage betalen en zijn veelal vrijgesteld van de gemeentelijke bijdrage. Volgens de nieuwe zoneringsplannen worden gemeenten in de toekomst niet langer ingedeeld in zone A, B en C, maar wel in kleurzones, waarbij in de rode zones een IBA verplicht is. Voor mensen in een rode zone is er goed nieuws: de wetgeving rond IBA's werd aangepast, zodat naast de burgers ook gemeenten en bedrijven subsidies kunnen krijgen voor de bouw en exploitatie van IBA's. De Vlaamse Regering hoopt zo de collectieve aankoop en het beheer van IBA's te stimuleren. Het grootste voordeel? Een groter garantie op een betere werking.

gemeentelijk vlak is er één speler, Aquafin. Op gemeentelijk vlak zijn er veel meer rioolbeheerders en wordt de controle dus moeilijker. Sommige gemeenten blijven zelf hun rioleringsnetwerk beheren, bijvoorbeeld omdat men al ver gevorderd is of omdat men gespecialiseerd personeel heeft. Steeds meer gemeenten besteden dit

zijn om te bepalen of de gemeenten niet te veel doorrekenen aan hun burgers. Sommige gemeenten hebben zich intercommunaal georganiseerd om de uitbouw van de saneringsinfrastructuur aan te passen, wat deze beoordeling bemoeilijkt. Binnen deze groep van gemeenten is er een zekere solidariteit: in sommige gemeenten wordt er

DE VERVUILER BETAALT

Tot slot moet ook de burger zijn bijdrage leveren opdat de oppervlaktewateren in een goede ecologische toestand zouden zijn. Hij is verplicht om ofwel op het rioleringsnetwerk aan te sluiten als er een in zijn straat ligt of om zijn afvalwater zelf te zuiveren met een individuele behandelingsinstallatie (IBA). Maar is de koek wel eerlijk verdeeld? Lutgarde Fleurinck: "Na het toegankelijk maken van informatie voor iedereen, is onze volgende prioriteit een correcte kostentoekening. De Europese kaderrichtlijn Water stelt dat de gebruikers een 'redelijke bijdrage' moeten leveren in de kosten van de waterdiensten, volgens het principe de-vervuiler-betaalt, en dat er een onderscheid moet worden gemaakt naar gezinnen, bedrijven en de landbouwsector. Via de drinkwaterfactuur leveren zij al een bijdrage, de vraag is echter of die evenredig is met de veroorzaakte kosten. De burger wil niet meebetalen voor bedrijven, en omgekeerd. De VMM heeft daarom al enkele scenario's uitgewerkt om te bepalen wie welk aandeel draagt. Welke gevolgen dit zal hebben op de integrale waterprijs, hangt af van wat beschouwd wordt als een 'redelijke bijdrage'. En dat is uiteindelijk een politieke beslissing." ■

Hilde Soetaert:

'Iedereen kan terecht op onze website voor meer informatie.'

takenpakket echter uit aan de drinkwatermaatschappijen of andere rioolbeheerders. Al die informatie over contracten, afspraken en de verschillende spelers hebben wij verzameld. Vervolgens hebben we een instrument ontwikkeld om effectief toezicht te kunnen houden: de gemeenten moeten in de toekomst regelmatig rapporteren over hun uitgaven in het kader van de aanleg en het beheer van rioleringen. De Oost-Vlaamse gemeenten werden hierover al geïnformeerd, de gemeenten van de andere provincies in Vlaanderen zullen nog dit jaar geïnformeerd worden, zodat zij zich hierop geleidelijk kunnen afstemmen. Tot nu toe hadden zij er weinig baat bij om bijvoorbeeld werken in de straat op te splitsen naar rioleringswerken en wegenwerken. Op korte termijn moeten we in staat

nauwelijks geld gepompt in de riolering, in andere veel, maar men is niet geneigd om cijfers per gemeente vrij te geven."

DRINKWATERMAATSCHAPPIJEN

Voor haar tweede opdracht – controleren of de drinkwatermaatschappijen de bovengemeentelijke bijdrage correct doorrekenen aan de verbruiker – werkt de VMM onder meer met steekproeven. Een aantal facturen wordt bijvoorbeeld ter plaatse gecontroleerd. Hilde Soetaert: "Daarnaast kunnen we ons baseren op de rapporten die de drinkwatermaatschappijen op regelmatige tijdstippen moeten afleveren aan de VMM. De VMM rapporteert en geeft advies. Tot hiertoe bleef die informatie intern. Nu kan iedereen hiervoor op onze website terecht."

Meer info:

www.vmm.be > water > drinkwaterfactuur